

Beszámoló (job shadowing)

A mobilitás alapadatai

Program: Erasmus+ szakmai látogatás Ljubljanában – az inklúzió jegyében

Helyszín: Szlovénia, Ljubljana

Időpont: 2025. október 5–10.

Mobilitás típusa: szakmai látogatás

Kiemelt téma: inkluzív nevelés és a sajátos nevelési igényű tanulók integrációja

Fogadó intézmény: Osnovna šola Milana Šuštaršiča

Résztvevő: Scheiliné Varga Marianna

A mobilitás előkészítése

Intézményünk több éve tart fenn aktív szakmai kapcsolatot a ljubljana-i fogadó iskolával. A partnerség keretében korábban is megvalósultak tanári és tanulói mobilitások, amelyek szilárd alapot biztosítottak a mostani projekt előkészítéséhez.

A mobilitás célja a szlovén inkluzív oktatás gyakorlatára, különös tekintettel a tanórai integrációra és a kétpedagógusos tanítási modellre, illetve a tanórán kívüli támogató struktúrára való rálátás, jó gyakorlatok megismerése és tapasztalatcsere volt. A szervezést mindkét intézmény összehangolt szakmai tervezéssel támogatta.

A fogadó intézmény és helyi pedagógiai környezet

A Milana Šuštaršič Általános Iskola a mi intézményünkhöz hasonlóan normál osztályokba integráltan foglalkozik a sajátos és speciális nevelési igényű tanulók oktatásával, nevelésével. A súlyosabb tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulók ellátására, akik normál osztályokba nem integrálhatók külön intézmény működik Ljubljanában is. Sajnos ezeknek a tanulóknak a száma ott is egyre növekszik, így ellátásuk helyhiány miatt korlátozódik. Emiatt a város új programot indított, melynek során a ljubljana-i iskolák speciális osztályok létrehozására pályázhattak, ehhez pénzügyi támogatást és továbbképzések keretében szakmai segítséget kaptak. A fogadó intézmény e program keretében idén indította az első ilyen speciális osztályát, ahol minden tanórán két pedagógus – szaktanár és fejlesztő pedagógus – dolgozik együtt. Ez az összevont 6–7. évfolyamos speciális osztály idén 9 fővel indult felmenő rendszerben.

Szakmai program (Job Shadowing)

A szakmai látogatáson egyik tanítónő kollégámmal képviseltük intézményünket.

A mobilitás során megfigyeltük az inkluzív nevelés különböző formáit és módszereit tanórai és tanórán kívüli keretek között is. Lehetőségünk nyílt a helyi pedagógusok munkájának megismerésére, szakmai megbeszéléseken való részvételre, valamint saját tapasztalatok és pedagógiai ötletek megosztására.

A szakmai látogatás során két napot töltöttünk óralátogatásokkal, elsősorban a speciális osztály tanóráin (technika-, matematika- és földrajzóra) vettünk részt kolléganőmmel együtt. Az órák felépítése jól tervezett és előkészített volt. Az óravezetés következetes, támogató, nagyfokú önállóságot és felelősséget biztosítva a tanulók számára. Ezzel a tanári attitűddel a tanórák kezdeti izgalmát - melyet főként látogatásunk okozott -, gyorsan felváltotta egy nyugodt munkavégzés minden esteiben.

Először technika órát látogattunk 2 órában, melyen egy fából készített kisautó elkészítése volt a feladat. E folyamat első lépéseit láthattuk, amely a tervezéssel kezdődött, majd kiválasztották hozzá az anyagot, és elkezdődött az anyag megmunkálása is. A tanulók magabiztosan, önállóan használták az elektromos famegmunkáló eszközöket (pl. fűrész, csiszológép). Mindenki a saját tempójában haladt, volt aki a szünetben is folytatta a munkát. Itt jól megfigyelhető volt a tanár irányító szerepe.

Matematikaórán egy rövid frontális bevezetés után nehézségi szint alapján differenciált feladatokat végeztek lázasan a tanulók egyéni haladási ütemmel.

Földrajzórán Szlovénia földrajzát összefoglaló órát láttunk, ahol többféle tanulási módszerrel rögzítették az ismereteket: térképolvasás fejlesztése (domborzati profil készítése közösen, digitális térképhasználat, felszíni formák színjelölésének összevetése a tájegységekkel), illetve közös gondolattérkép készítése (domborzat – éghajlat – vizek – gazdaság).

A szaktanár munkáját nagyon jól kiegészítette a fejlesztő pedagógus segítsége az elakadásoknál, akár lenyugtatni kellett a tanulót, akár csak az önbizalmát erősíteni, hogy képes a feladatot elvégezni. Az elakadásokat személyre szabottan segítették ott a tanórán, vagy külön fejlesztésre kiemelve a tanulót. Mindkettőre láttunk példát. A magatartásszabályozásában is kiemelkedő a szerepük, nem kellett a pedagógusnak felemelnie a hangját vagy megállítania a tanítást probléma esetén. Csendben, nyugodtan figyelmeztették a tanulót, ha szükséges volt kiemelték, és pszichológusi támogatást kapott a tanuló.

Diákjainkkal együtt angol-, szlovén- és rajzórát néztünk meg, ahol megfigyeltük a befogadó osztályközösségek pozitív légkörét, az együttműködés és egymásra figyelés kultúráját, a tanulók önálló, felelős munkavégzését, az egyéni differenciálás lehetőségeit a modern taneszközök igénybe vételével, vagyis az inklúzió gyakorlati megvalósítását.

A szlovén iskola belső kialakítása és mindennapi működése otthonos, nyugodt környezetet teremtett minden korosztály számára. Az első osztályosok zökkenőmentes iskolakezdését egy külön épületrész segítette, amely berendezésében és felszereltségében az óvodai környezet hangulatát idézte. Feltűnő különbségként emelhető ki a papucsos belső cipőhasználat és a hosszabb, 45 perces tízórai szünet, amely a regenerációt szolgálta.

A tanulói környezet kialakítását szinte minden osztályban az adott osztályközösséghez igazították: padok elrendezése, speciális székek, padok használata; a tantermi, szaktantermi dekorációk az osztályközösségekre vagy a tananyagra fókuszáltak.

Közös tanórán kívüli tevékenységek

A két intézmény tanulói közösen vettek részt ismerkedési, közösségi és csapatépítő játékokban, főző workshopon (muffin és kalács készítése), illetve nemezlabda készítő kézműves foglalkozáson. E tevékenységek nagyban fejlesztették a csapatmunkát, kommunikációt és az interkulturális kompetenciákat.

Kulturális és környezeti nevelési programok

A mobilitás számos élményalapú tanulási helyszínnel egészült ki. Jártunk csokoládémúzeumban, ahol a csokoládékészítés folyamatával ismerkedtünk, hogyan lesz a kakaóbabból kész csokoládé, a pörköléstől egészen a csomagolásig, és elkészítettük a saját ízesítésű csokoládéinkat.

Ellátogattunk a Radovljica Méhészeti Múzeumba ahol megismerkedtünk a méhek életével. Megtanultuk, miért fontos a méhek szerepe a természetben.

A Triglav Nemzeti Parkban a Bledi-tónál oktató rajzfilmmel tanultuk meg a helyes magatartást a természetben. Megtudtuk, hogy a tó gleccser eredetű, és a Júliai-Alpok lábánál alakult ki több ezer évvel ezelőtt. Szigorú szabályokkal óvják a környezetet, hogy még sokáig gyönyörködhessenek az idelátogatók. A tó melletti kávézóban megkóstoltuk a híres bledi krémest is, amely a környék egyik legjellegzetesebb helyi különlegessége, és magyar vonatkozása is van, hisz 1953-ban a Park szálloda cukrászatában készítette először a magyar származású Istvan Lukacevic (Lukacsevics István).

Vezetett tanulmányi kirándulás során ellátogattunk Szlovénia legnagyobb lápos síkságára. Ez a mocsárvidék (Ljubljansko barje) az UNESCO Világörökségei közé tartozik, bekerült a "Történelem előtti cölöpházak az Alpok közelében" sorába, másik 5 ország mellett. Betekintést nyertünk az utolsó jégkorszak végén élő emberek életébe, küzdelmeibe. Megismertük a cölöpházak működését, amelyek faoszlopokra épültek, így védték a lakókat az áradásoktól és a nedves talajtól. A helyreállított településrészlet egyedülálló képet adott a kőkori és bronzkori életformáról, társadalmuk struktúrájáról, és nem utolsósorban nagyon gazdag növény- és állatvilággal rendelkezik e terület napjainkban is.

A Liszt Intézet Ljubljánában

Különleges, véletlen találkozás részesei lettünk a Ljubljánai várban. A ljubljánai magyar nagykövetség és a Liszt Intézet munkatársai által szervezett október 6-i megemlékezésre kaptunk meghívást, melyet nagy megtiszteltetésnek éreztünk. A József Attila Kultúregyesület délutáni magyar iskolát működtet a városban, az itt tanuló diákok megható műsorát hallgattuk meg közösen. Megtudtuk, hogy Batthyány Lajos a szabadságharc bukása után itt raboskodott 3 hónapig. Nagyon különleges élmény volt számunkra, ezt az ünnepet külföldön átélni.

A rendezvényen meghívást kaptunk a ljubljánai Liszt Intézetbe is, ahol találkoztunk az ott dolgozókkal, köztük volt tanítványunkkal is. Bemutatták nekünk a magyar kultúra mind szélesebb körben való megismertetését célzó, szerteágazó munkájukat. Jó érzés volt látni, hogy mennyire fontos nekik a magyar–szlovén kulturális kapcsolatok erősítése. Rádöbrentett bennünket arra, hogy az idegen nyelvek ismerete mennyire kitágítja a lehetőségeinket a világban.

Összegzés

A mobilitás minden résztvevő számára maradandó élményeket adott.

A résztvevők élményekben, tudásban és motivációban gazdagodtak, miközben intézményünk inkluzív nevelési törekvései újabb gyakorlati elemekkel egészültek ki. Szakmailag betekintést nyertünk az inklúzió szlovén gyakorlatába, különösen a speciális osztályok működésébe és a kétpedagógusos tanítás előnyeibe. Új pedagógiai módszereket és eszközhasználati gyakorlatokat ismerhettünk meg.

Erősödött interkulturális készségünk, együttműködési kompetenciánk és nyelvhasználati bátorságunk.

Megerősödött bennünk az érzés, hogy az inkluzív szemlélet és a nemzetközi együttműködések valódi értéket teremtenek közösségeink számára.

A meglévő partneri kapcsolat további együttműködési lehetőségekkel bővült.

Napi bontású szakmai programterv

1. nap – 2025. október 5. (vasárnap)

Érkezés Ljubljánába

2. nap – 2025. október 6. (hétfő)

09:00–12:00 – Üdvözlés a fogadó iskolában

Köszöntő beszéd

Az iskola, a városok és országok bemutatása
(magyar és szlovén tanulók közösen)

Ismerkedős, közösségépítő játékok

12:00 – Ebéd az iskolában

13:00–17:00 – Délutáni programok

Látogatás a Csokoládémúzeumba

„Ismerkedés Ljubljánával” – városismereti séta

3. nap – 2025. október 7. (kedd)

09:00–17:00 – Egész napos kirándulás

10:00–10:45: Radovljica Méhészeti Múzeum

12:00: látogatás a Bled–Triglav Nemzeti Park
információs központban

Séta a Bledi-tó körül

4. nap – 2025. október 8. (szerda)

08:20–13:45 – Óralátogatások

A tanulók 3 csoportra osztva a 7.a, 7.b és 7.c
osztály óráin vesznek részt

Tízórai az iskolában

12:30 – Ebéd az iskolában

13:30–16:00 – Főző workshop

5. nap – 2025. október 9. (csütörtök)

08:00–12:30 – Kirándulás a Ljubljánai lápvidékre

Tízórai a helyszíntre érkezéskor

09:00–12:00: interaktív kiállítás, séta, rekonstruált
cölöplakások megtekintése

12:30–13:30 – Ebéd az iskolában

13:30–16:00 – Nemezelés workshop

6. nap – 2025. október 10. (péntek)

Búcsú Ljubljánától, hazautazás